

ILMAILULAITOS
LUFTFARTSVERKET
CIVIL AVIATION ADMINISTRATION
P.O. Box 50
FIN-01531 Vantaa, FINLAND
Tel: (90) 82 771
(int. +358 0 82 771)
Telex: 121247 AVIA FI
Fax: (90) 8277 2099
(int. +358 0 8277 2099)

ILMAILULAITOKSEN
NORMISARJA
LUFTFARTSVERKETS
NORMSERIE
CIVIL AVIATION ADMINISTRATION
RULES AND DECISIONS

Nro 3/1996

INT 2

TILAUSLENTOSÄÄNNÖT

Ilmailulaitoksen päätös Suomeen tulevasta ja Suomesta lähtevästä kansainvälisestä tilaus- ja taksilentoliikenteestä

Annettu Vantaalla 15 päivänä maaliskuuta 1996

Tämä päätös on annettu ilmailulain (281/95) 62 §:n nojalla. Tällä päätöksellä kumotaan 5 päivänä joulukuuta 1990 annettu ilmailuhallituksen päätös nro 3736/70/90 ja 27 päivänä helmikuuta 1992 annettu Ilmailulaitoksen päätös nro 647/70/92.

1. SOVELTAMISALA

Nämä tilauslentosäännöt koskevat Suomeen tulevaa ja Suomesta lähtevää tilaus- ja taksilentoliikennettä Suomen ja Euroopan talousalueen ulkopuolisten valtioiden välillä. Tilauslentosääntöjä sovelletaan tällaiseen lentoliikenteeseen jollei Euroopan Unionin säädöksistä tai kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu.

2. MÄÄRITELMÄT

Tilauslento: ei-säännöllinen kaupallinen lento ilma-aluksella,

- 1) jossa on yli 10 matkustajapaikkaa, tai
- 2) jossa rahtia kuljettaessa maksimi lentoonlähtöpaino on yli 5.700 kg.

Taksilento: ei-säännöllinen kaupallinen lento ilma-aluksella,

- 1) jossa on korkeintaan 10 matkustajapaikkaa, tai
- 2) jossa rahtia kuljettaessa maksimi lentoonlähtöpaino on enintään 5.700 kg.

3. LENTOLUVAT

Tilaus- tai taksilentoihin Suomen alueelle ja alueelta tarvitaan Ilmailulaitoksen lupa. Tämä ei koske kohdassa 3.1 tarkoitettuja lentoja.

3.1 Pariisin 1956 sopimuksen mukaiset lennot

1. Pariisissa 30.4.1956 tehdyn ei-aikataulunmukaisen Euroopassa tapahtuvan lentoliikenteen kaupallisia oikeuksia koskevan monenkeskisen sopimuksen (SopS 15/1957) mukaisiin lentoihin ei tarvita lupaa.
2. Tilauslennoista on ilmoitettava kohdissa 3.2 ja 3.3 määrätyllä tavalla. Taksilenoista ei tarvitse ilmoittaa.
3. Muilta osin sovelletaan tilauslentosääntöjä.

3.2 Lentoluvan hakeminen

1. Lentoluvan saaminen edellyttää kyseistä tilauslentotyyppiä koskevien ehtojen täyttymistä.
2. Lupaa on haettava:
  - a) viimeistään 30 vuorokautta ennen sarjan ensimmäistä lentoa, jos kyse on pidemmästä kuin neljän lennon sarjasta, tai
  - b) viimeistään 48 tuntia ennen aiottua lentoa, jos kysymys on yksittäisestä lennosta tai korkeintaan neljän lennon sarjasta (laskennassa otetaan huomioon vain arkipäivät. Lauantain, sunnuntain ja suomalaisten juhlapäivien tunteja ei lasketa).
3. Määräaika alkaa kulua siitä kun kaikki hakemuksen hyväksymiseen tarvittavat tiedot on toimitettu Ilmailulaitokselle.
4. Lupahakemus tehdään Ilmailulaitokselle osoitteella

Ilmailulaitos
Kansainvälisten asiain toimisto
PL 50
01531 Vantaa
telefax (90)-82772091
int. +358-0-82772091
telex 121247 AVIA FI
AFTN EFHKYAYX

3.3 Hakemukseen sisällytettävät tiedot

1. Hakemuksen tulee sisältää seuraavat tiedot:
  - a) lentoyhtiön nimi, osoite ja laskutusosoite,
  - b) lennon tunnus,
  - c) ilma-aluksen tyyppi sekä rekisteritunnus,
  - d) lennon tarkoitus (tilauslentotyyppi), matkustajien lukumäärä (ja/ tai rahdin laatu ja määrä),

- e) ilma-aluksen reitti ja aikataulu,
  - f) lentoasemat, joilla ilma-alus ottaa tai jättää matkustajia ja/tai rahtia,
  - g) lennon tilaajan nimi ja osoite,
  - h) ilmoitus maksutavasta, jolla toimintaan liittyvät liikennöimismaksut suoritetaan, ja
  - i) kutakin tilauslentotyyppiä koskevat, jäljempänä ao. tilauslentotyypin kohdalla edellytetyt tiedot.
2. Lentoyhtiön on annettava Ilmailulaitoksen pyytäessä selvitys yrityksen omistussuhteista tai muita sellaisia lisätietoja, jotka Ilmailulaitos katsoo tarpeelliseksi lupahakemuksen hyväksymiseksi.

3.4 Lentokelpoisuus-, vakuutus- ja "wet-lease"-tiedot

1. Jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu, lupahakemukseen on liitettävä jäljennös lentoyhtiön voimassa olevasta ansiolentoluvasta (Air Operator's Certificate) ja mahdollisesta toimiluvasta (Operating Licence) taikka selvitys muusta hyväksymisestä siten kuin kansalliset määräykset ja kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen 6. liitteen I osan (ICAO Annex 6, Part I) standardit ja suositukset edellyttävät.
2. Hakemukseen vastaavasti liitettävä myös tiedot voimassa olevista vastuuvakuutuksista kolmannelle osapuolelle tai matkustajille aiheutuvan vahingon varalta.
3. Lennot on pääsääntöisesti suoritettava lentoyhtiön omilla ilma-aluksilla. Mikäli kuitenkin käytetään toisen lentoyhtiön ilma-alusta *wet/lease*-periaatteella, on siihen saatava Ilmailulaitoksen lupa. Hakemukseen on tällöin liitettävä edellämainitut lentokelpoisuus- ja vakuutustiedot myös kuljetuksen tosiasiallisesti suorittavasta lentoyhtiöstä.

3.5 Liikennöimismaksut

Liikennöimismaksut voidaan hoitaa

- a) käteisellä,
- b) maapalveluyrityksen välityksellä, tai
- c) laskua vastaan, jolloin vakuudeksi on asetettava Suomessa kiinteää toimipaikkaa ylläpitävän pankin antama oma-velkainen takaus, jonka edunsaajana on Ilmailulaitos.

3.6 Lennot sotilaslentoasemille

1. Sotilaslentoasemille Halliin, Kauhavalle ja Uttiin laskeutumiseen tarvitaan kohdassa 3.2 tarkoitetun luvan lisäksi erillinen lupa. Lentoa sotilaslentoasemalle ei saa aloittaa ennen tämän luvan myöntämistä. Lupa haetaan seuraavista osoitteista:

Halli:

Ilmavoimien Esikunta
Yleisesikuntaosasto
PL 30
41161 TIKKAKOSKI
telex 28501 ILMAE FI
telefax (941)-604370
int. +358-41-604370
puhelin (941)-604111
int. +358-41-604111

Kauhava:

Ilmasotakoulu
PL 5
62201 Kauhava
telex 27857 KHISK-FI
telefax (964)-4323700
int. +358-64-4323700
puhelin (964)-4323111
int. +358-64-4323111

Utti:

Kuljetuslentolaivue
PL 5
45411 Utti
telefax (951)-8782545
int. +358-51-8782545
puhelin (951)-8782911
int. +358-51-8782911

2. Hakemuksessa on annettava kohdan 3.3 tietojen lisäksi seuraavat tiedot:
  - a) ohjaajan nimi ja kansallisuus,
  - b) miehistön ja matkustajien lukumäärä ja kansallisuus, ja
  - c) luvan haluttu voimassaoloaika.
3. Laskeutumislupia lennonjohdon aukioloajan ulkopuolella ei myönnetä.

3.7 Lentoluvan epääminen

1. Liian myöhään tehty lupahakemus voidaan jättää tutkittavaksi ottamatta tai hylätä.
2. Lupa voidaan kieltää tai annettu lupa peruuttaa, jos
  - a) tilauslentosääntöjä rikotaan,
  - b) luvan ehtoja rikotaan, tai
  - c) erääntyneitä liikennöimismaksuja on maksamatta.

4. MATKUSTAJATILAUSLENNOT

4.1 Yleiset periaatteet

1. Matkustajatilauslentojen lupaehdoissa voidaan tarvittaessa edellyttää, että lentoihin sovelletaan Ilmailulaitoksen hyväksymiä hintoja.
2. Ilmailulaitos voi rajoittaa matkustajatilauslentoja merkittävien ilmailupoliittisten etujen turvaamiseksi tai muutoin erityisistä syistä. Lentoja voidaan rajoittaa esimerkiksi silloin, jos suomalaisille lentoyhtiöille ei myönnetä vastavuoroisia oikeuksia.
3. Rahdin kuljettaminen tilauslentomat-kustajia kuljettavassa ilma-aluksessa on sallittu vain Ilmailulaitoksen erikoisluvalla.

4.2 Seuramatkalennot

4.2.1 Ehdot

1. Seuramatkalentojen tulee täyttää seuraavat ehdot:

- a) Seuramatkalentoihin on sisällytettävä edestakainen matka tai kiertomatka, joka
- suoritetaan kokonaan tai osittain lentäen,
  - on valmismatkaliikkeistä annetussa laissa (1080/94) tarkoitetun matkanjärjestäjän järjestämä; muualta Suomeen suuntautuvan matkan ollessa kyseessä on matkanjärjestäjällä oltava asianomaisen maan lakien edellyttämät luvat,
  - tarjotaan yleisölle ilmoitettuun kokonaishintaan, johon sisältyy lentokuljetuksen lisäksi majoitus matkan aikana, maakuljetukset ja muut mahdolliset järjestelyt,
  - suoritetaan etukäteen laaditun ja matkan järjestäjän julkaiseman kiinteän ohjelman mukaisesti, ja
  - jossa oleskeluajkaan määräpaikassa sisältyy vähintään kuusi yötä; Suomeen suuntautuvan valmismatkan kesto voi olla kolme Suomessa vietettyä yötä.
- b) Kuljetettavan ryhmän on lähtiessään käsitettävä vähintään 10 maksavaa osanottajaa, joilla on sama matkajärjestely. Samaan ilma-alueeseen voidaan ottaa useita tällaisia ryhmiä.
- c) Yhdessä matkalle lähteneen ryhmän jäsenten on myös palattava matkalta yhdessä; osanottaja, joka ennen matkaa on ilmoittanut haluavansa jäädä määräpaikkaan pitemmäksi ajaksi, voi tehdä näin edellyttäen, että matkanjärjestäjä on matkaa mainostaessaan ilmoittanut tällaisen järjestelyn mahdolliseksi.
- d) Lennolla ei saa kuljettaa yksityisiä matkustajia erikoisjärjestelyin tai mat-

kustajia, jotka ovat mukana vain kuljetuksessa. Ns. service- tai vapaamatkustajia voidaan kuljettaa samoin perustein kuin säännöllisessä lentoliikenteessä, minkä lisäksi vapaamatkaan oikeutettuna perusteena voidaan pitää sitä, että ao. henkilö on välttämätön matkan tai matkojen järjestelyn kannalta.

- e) Lentojen suorittajana on koko matkan ajan oltava sama lentoyhtiö, jollei erityisistä syistä muuta johdu.
- f) Matka- ja/tai lento-ohjelman muutoksista on viipymättä ilmoitettava Ilmailulaitokselle.
- g) Jos lennon tilaaja luovuttaa osan vuokraamansa koneen kapasiteetista toiselle matkanjärjestäjälle, on siitä ja toisen matkanjärjestäjän matkajärjestelyistä ilmoitettava ilmailulaitokselle.
- h) Seuramatkan osanottajalla tulee olla lentolippu (joko henkilökohtainen tai matkustajaluetteloon liitettyinä ryhmän yhteinen) sekä osanottajatodistus.
2. Seuramatkalentoa koskevaan hakemukseen on liitettävä tiedot (painettu tai monistettu matkaohjelmasta, matkajärjestelyistä ja hinnasta, jonka osanottajat maksavat matkasta siihen sisältyvine järjestelyineen.

4.2.2 Takaisinkuljetusvelvollisuus

1. Lentoyhtiö on velvollinen tuomaan Suomesta kuljettamansa matkustajat takaisin. Takaisinkuljetusvelvollisuus pysyy voimassa vaikka matkanjärjestäjä rikkoi lentoyhtiön kanssa tekemänsä sopimuksen.
2. Seuramatkalentoja koskevaan hakemukseen on sisällytettävä tiedot lentoyhtiön asettamasta vakuudesta matkustajien suojelemiseksi matkalla sattuvia mahdollisia viivytyksiä ja keskeytyksiä

varten. Tämä vakuus voi olla pankkiin tai muuhun rahalaitokseen talletettu rahasumma taikka lentoyhtiön antama oheisen liitteen 2 mukainen sitoumus matkustajien paluukuljetuksesta.

3. Takaisinkuljetusvelvollisuutta ei ole, mikäli paluumatka on matkajärjestelyjen mukaan alunperinkin ollut tarkoitusten suorittamiseksi muulla kuin tilauslennolla.

4.2.3 "Seat-only"-lennot

1. Enintään 15 prosenttia seuramatkalentoon käytettävän ilma-aluksen matkustajapaikoista voidaan myydä yksinomaan edestakaiseen lentoon oikeuttavina paikkoina, jollei Ilmailulaitos erityisistä syistä anna lupaa suurempaan määrään.
2. Yksinomaan edestakaiseen lentoon oikeuttavia matkustajapaikkoja saadaan myydä lennoille Suomen ja seuraavien maiden välillä, mikäli näiden maiden määräykset sen sallivat: Israel, Kanada, Kypros ja USA.

4.3 Tilauslennot erityisiin tapahtumiin osallistumista varten

1. Tilauslentojen, joiden tarkoituksena on jonkin ryhmän osallistuminen uskonnolliseen, sosiaaliseen, ammatilliseen tai kulttuuritilaisuuteen tai urheilukilpailuun, tulee täyttää seuraavat ehdot:
  - a) Ilma-aluksen koko tila myydään yhdelle tai useammalle matkanjärjestäjälle yhden tai useamman samaan tilaisuuteen osallistuvan ryhmän edestakaisista matkaa varten. Matkan hintaan on sisällytettävä mahdollinen pääsylippu kyseessä olevaan tilaisuuteen.
  - b) Kunkin ryhmän jäsenten on matkustettava yhdessä sekä meno- että paluumatkalla.

- c) Matkan kesto saa olla korkeintaan kaksi vuorokautta yli tilaisuuden kestoajan.

4.4 Tilauslennot omaan käyttöön

1. Omaan käyttöön tehtävän tilauslennon tulee täyttää seuraavat ehdot:
  - a) Yksi (fyysinen tai juridinen) henkilö vuokraa ilma-aluksen koko tilan
    - palveluksessaan olevan henkilökunnan käyttöön,
    - vuokraajaan muussa suhteessa olevien henkilöiden kuljettamiseksi, tai
    - jos vuokraajana on matkatoimisto, se kuljettaa jälleenmyyjäänsä tai lehdistön edustajia tutustumismatkalle matkakohteeseen.
  - b) Lennon hintaa tai osaakaan siitä ei siirretä edes epäsuorasti matkustajien maksettavaksi.
  - c) Osaakaan ilma-aluksen tilasta ei myydä edelleen.
  - d) Lentoa ei mainosteta eikä siitä muutenkaan ilmoiteta julkisesti.
2. Lupahakemukseen on liitettävä pyydettyä vuokraajan puolesta allekirjoitettu liitteen 1 mukainen vakuutus ehtojen täyttämiseksi (Own Use Declaration).
(Huom! Kun yritys lentää omalla koneellaan omaan lukuunsa myymättä tilaa ulkopuolisille ja ottamatta maksua mahdollisilta matkustajilta, lentoa ei pidetä tilauslentona vaan se katsotaan eikaupalliseksi lennoksi.)

4.5 Yhtenäisryhmälennot

1. Yhtenäisryhmälentojen on täytettävä seuraavat ehdot:
  - a) Ilma-aluksen on vuokrannut jäsentensä puolesta käytettäväksi yksi tai useampi yhteisö, jonka tai joiden toimintatarkoitus, päämäärä ja tavoite on muu kuin matkailu. Yhteenkuuluvuuden, joka erottaa yhteisön jäsenet yleisöstä, on oltava selvästi havaittavissa jo ennen lentoluvan hakemista.

- b) Yhteisö on luonteeltaan pysyvä.
- c) Matkaan osallistuvat yhteisön jäsenet ovat kuuluneet yhteisöön vähintään kuusi kuukautta ennen matkan alkamista tai ovat tällaisen yhteisön jäsenen perheeseen kuuluvia (jolloin heidän on matkustettava yhdessä yhteisön jäsenen kanssa).
- d) Matkaa mainostetaan vain yhteisön jäsenten ja virkailijoiden toimesta yhteisön jäsenille.
- e) Yhteisön jäsenmäärä ei ylitä 50 000 henkeä.
- f) Samassa ilma-aluksessa voidaan kuljettaa useita yhtenäisryhmiä, jos kussakin ryhmässä on vähintään 15 henkeä.
- g) Jokaisella matkan osanottajalla on oltava matkalla mukanaan asianomaisen yhteisön jäsenkortti tai muu todistus yhteisöön kuulumisesta.
2. Yhtenäisryhmälentoa koskevaan hakemukseen on pyydettyessä liitettävä kunkin kuljetettavan ryhmän puolesta liitteen 3 mukainen vakuutus yhtenäisryhmälentoja koskevien ehtojen ja vaatimusten täyttämistä.
3. Lennon tilanteen yhteisön on pyydettyessä esitettävä Ilmailulaitokselle sääntönsä, vuosikertomuksensa tai muita toimintaansa liittyviä selvityksiä.

4.6 Opiskelijalennot

1. Opiskelijalentojen on täytettävä seuraavat ehdot:
- a) Lentojen tilaajana tulee olla hyväksytty oppilaitos tai opiskelijajärjestö. Oppilaitokseksi ei katsota liikeyritystä, teollista tai sotilaallista laitosta, sairaalaa tai muuta vastaavaa laitosta, jossa opiskelija on harjoittelijana, ellei täl-

lainen harjoittelu muodosta osaa sen oppilaitoksen oppikursista, jossa opiskelija on kirjoissa.

- b) Lentoihin saavat osallistua:
- korkeintaan 30 vuotiaat yliopistojen tai korkeakoulujen varsinaiset täysiaikaiset opiskelijat,
  - vähintään 16 ja korkeintaan 30 vuotiaat tunnustetuissa oppilaitoksissa vähintään lukuvuoden opiskelevat täysiaikaiset opiskelijat ja koululaiset,
  - kohdassa a) tarkoitettujen oppilaitosten opettajakunnan jäsenet, kun he osallistuvat lentoihin oman oppilaitoksensa opiskelijaryhmien mukana toimien näiden johtajina tai valvojina ja ehdolla, että heidän lukumääränsä ei ole suurempi kuin on välttämätöntä mainittujen tehtävien suorittamiseen,
  - edellä mainittujen mukana samalla lennolla yhdessä matkustavat avio- puoliset ja 18 vuotta nuoremmat lapset,
  - opiskelunsa päättäneet opiskelijat sen kalenterivuoden loppuun, jona opiskelu on päättynyt.
- c) Lentoihin eivät saa osallistua:
- osa-aikaopiskelijat tai sellaiset opiskelijat ja koululaiset, jotka osallistuvat iltakursseille tai kirjekursseille tai joitakin kuukausia kestäville muille kursseille, eikä
  - ansiotyössä jo jonkin aikaa olleet henkilöt sekä henkilöt, jotka osallistuvat täydennyskursseihin ammattialallaan tai uuteen ammattiin kouluttamista varten.

2. Lentoyhtiö on velvollinen tuomaan takaisin Suomesta kuljettamansa matkustajat, mikäli paluulento alunperin kuuluu matkan ohjelmaan. Tätä varten hakemukseen on sisällytettävä tiedot lentoyhtiön asettamasta vakuudesta matkustajien suojelemiseksi matkalla sattuvia mahdollisia viivytyksiä ja keskeytyksiä varten. Vakuutena voi olla pankkiin tai muuhun rahalaitokseen talletettu rahasumma taikka lentoli-

kenneyrityksen antama oheisen liitteen 2 mukainen sitoumus matkustajien paluukuljetuksesta.

5. RAHTITILAUSLENNOT

1. Rahtitilauslennolla saa olla korkeintaan neljä tilaajaa, jotka ovat vuokranneet ilma-aluksen koko tilan yksinomaan tavarankuljetusta varten.
2. Rahdin kuljettaminen muilla tilauslennoilla kuin rahtitilauslennoilla on sallittu vain Ilmailulaitoksen erityisluvalla.

6. TAKSILENNOT

1. Taksilennon määräpaikan tulee olla lennon tilaajan/tilaajien valitsema, eikä osakaan koneen kapasiteetista saa jälleenmyydä yleisölle.
2. Pariisissa 30.4.1956 tehtyyn monenkeskiseen sopimukseen ei-aikataulumukaisen Euroopassa tapahtuvan lentoliikenteen kaupallisista oikeuksista liittyneiden valtioiden yritykset voivat suorittaa taksilentoja ilman etukäteislupaa tai -ilmoitusta.

7. MUUTOKSENHAKU

1. Ilmailulaitoksen näiden tilauslentosääntöjen nojalla antamaan päätökseen voi hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti osoitteella:
Korkein hallinto-oikeus
PL 180
00131 HELSINKI
2. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona valittaja on saanut tiedon päätöksestä, sitä päivää lukuunottamatta (Laki muutoksenhausta hallintoasioissa 24.3.1950/154, 8 §).

8. VOIMAANTULO

Tämä päätös tulee voimaan 1. huhtikuuta 1996. Ennen tämän päätöksen voimaantuloa annettuihin tilaus- ja taksilentolupiin sovelletaan kuitenkin 31.12.1996 asti niiden antamishetkellä voimassa ollutta päätöstä.

LIITE 1: Own Use Declaration

LIITE 2: Guarantee for Return
Transportation

LIITE 3: Affinity Charter Flight Declaration